

Başarıyı Olmanın 3 temel kuralı

01 03 2007

Alice: Hangi yoldan gideyim?

Tavşan: Nereye gideceğini bilmiyorsan, hangi yoldan gittiğinin hiçbir önemi yok
Lewis

Karayı Görebilseydim...

Florence Chadwick, hem Fransa'dan İngiltere'den Fransa'ya yüzerek Manş denizini her iki yönde geçen ilk bayan yüzücüydü. Bir ideali daha vardı: Catalina Adası'ndan California sahiline kadarki 2 millik mesafeyi yüzen ilk bayan olmak... Ama bu iş hiç de o kadar kolay olmayacaktı.

Yılın en sıcak günlerinden olan 4 Temmuz'da bile, yüzeceği denizin suyu insanın bedenini uyuturacak kadar soğuktu. Hava o kadar sisliydi ki, yüzücü kendisine eplik eden tekneleri zorlukla seçebiliyordu. Üstelik o bölgede köpek balığına da rastlanıyordu.

Florence, soğuk ve köpek balıklarına rağmen tam 15 mil yüzdü. Teknede bulunan annesi ve antrenörü "Başaracaksın!" kaldı" diye bağıyorlardı. Televizyonların başında onu seyreden milyonlarca insan, başarısı için dua ediyordu. Sonunda daha yüzdü. Hatta California sahillerine sadece yarım mil kaldı. Teknedekilerin bütün tepviklerine rağmen kendisini sudan çıkarmalarını istedi. Herkes hayal kırıklığı içindeydi. Sadece birkaç kulaçlık bir mesafe kalmışken, başarılı yüzücü vazgeçti.

Florence Chadwick, daha sonra başarısızlığının nedenini şöyle açıkladı:

"Önemde hiçbir şey göremiyordum. Karayı görebilseydim, başarabilirdim!"

Onu durduran ne soğuk, ne on altı saat süreyle kulaç atmanın yorgunluğu, ne de köpek balıklarıydı. Başarısızlığına hedefini görememesi neden olmuşt!

Yki ay sonra, Florence yine denedi. Su yine soğuktu, köpek balıkları yine vardı, sis yine her şeyin üstünü örtüyordu. Ama bu defa Florence sisin ardında bir yerde kıyının olduğunu düşünerek yüzdü hep. Sahili hayal ederek attı kulaçlarını. Ve başardı! Catalina Adası'na geçen ilk kadın unvanını kazandı. Hem de erkeklerin rekorunu iki saat farkla geçerek!

Deneme sınavlarından istediğim başarıyı elde edemiyorum." "Yıçimden bir türlü çalışmaya istediği gelmiyor."

"Yıçimden çalışmaya istediği geliyor da ben mi çalışmıyorum!" "Dersin başına oturduğumda canım sıkılıyor ve

masasından kalkıyorum; ders çalışmak için ilham bir türlü gelmiyor."

Bu ve benzeri cümleler zaman zaman hepimizin sarf ettiği cümleler adeta. Beyaz atlı bir prens(es) gelip bizi bu dertten

kurtarsa ya da birileri öyle cümleler kurarak bizi etkilese ki içimizdeki çalışmaya istediğini durduramasak... Ne güzel olurdu değil mi?

Bu masalarda olacağına göre bizim içine düştüğümüz kıyırdöngüden çıkabilmek için kendimizi iyi tanımamız gerekliliği ortaya çıkarıyor. Bu kıyırdöngüden çıkmak için ne yapmamız gerektiğini değerlendirelim.

Derslerde istediği başarıyı gösteremeyen bir öğrenci; sebeplerin (derslerde anlatılanları anlayamama, soru çözmede yeteri kadar başarılı olamama, kavramsal ilipki adlarını görememe v.b.) sonuçları (deneme sınavında başarılı olamama), sonuçların da (derslerde başarılı olamama) sebepleri pekillendirdiği bir kıyırdöngünün içine girmiştir adeta. Başarılı olamadığımız için derslere çalışmaya istemeyiz. Bu bir kıyırdöngü değil de nedir? Zira anlamadığımız şeylerden zevk alamaz ve ona ilgi de duyamayız. En sonunda da o konuda kendimize olan güvenimizi bile kaybedebiliriz.

Derslerden uzaklaştığımızı hissediyorsanız, ödevlerinizi yapmakta zorluk çekiyorsanız ve dahası dersler bir an önce bitse diye hapishaneden çıkacağı günü bekleyen bir mahpus gibi günleri ve hatta dakikaları sayı-yorsanız, öğrenmenin ve öğrenilen konuların de uyandıracağı zevkin tadına varamamışsınız demektir.

Peki, bu ve benzeri problemlerin ortaya çıkmasının sebepleri nelerdir? Neden bazı insanlar daha başarılı iken diğerleri daha başarısızdır? Başarılı insanlar ile yaptıkları işlerde başarısız olan insanların genel özellikleri nelerdir? Bu yazının konusu, genel olarak insanların, özelde de, Öğrenci Seçme Sınavı'nda hedefledikleri başarıyı yakalayan öğrencilerin başarıları ve özellikleridir.

Ancak isterseniz bu kez farklı bir yol izleyelim ve öncelikle "Nasıl başarısız olunur?", "Başarısız olmak için ne yapılmalıdır?", "Nasıl davranmak gerekir?" ve "Başarısız olmak için ne tür özelliklere sahip olmak gerekir?" sorularını cevaplayalım. Daha sonra da, eğer ilginizi çekerse, nasıl başarılı olunabileceğini birlikte görelim.

Başarısızlığa Giden Yolda Yolcu Olmak

Her durumun kendine özgü birtakım vasıfları vardır. Kişi eğer, o vasa sahip olmak istiyorsa o vasa ait gereklilikleri de yerine getirmek zorunda olduğunu bilmelidir. Başarılı olmanın temel formülleri gibi başarısız olmanın da bazı püf noktaları vardır. Başarısızlığa giden yolda nasıl davranmak gerekir? soru-suna, yaptıkları işlerde başarılı olamayan insanların genel nitelikleri gözden geçirerek başlayalım.

Başarısız insanların genel özellikleri şunlardır:

1. Başarabileceklerine dair özgüvenleri ve inançları yoktur. Üniversite sınavında başarılı olmak için çalışmaya başlamış olmaları bu çalışmaya ipini kararlılıkla sürdürmüyorsanız başarılı olabilmeniz zordur. Kararlılık ise başarabileceğine dair kendinize güveni sağlar. Bu yüzden ÖSS'de başarısız olmak istiyorsanız, kararlılığınızı başarılı olamayacağınıza yönelik bir inançla sürdürmeyin.

2. Sürekli endişeli oldukları görülür: Özgüven eksikliği insanlarda başarılı olamama korkusunu ve endişesini de beraberinde getirir.

3. Çalışmaya azmi ve atılganlığına sahip değildirler.

4. Amaca değil, başarıları odaklanırlar.

5. Hedef koyarlar; ancak bu hedefe en kısa yoldan nasıl ulaşabileceklerinin planını yapmazlar.

6. Hedeflerine ulaşmalarını engelleyecek bir problemle karşılaşmalarında hemen vazgeçerler.

Yukarıdaki özellikler, yaptıklarını işlerde başarısız olamayan kişilerin genel özellikleridir. Peki, bu tür insanların yaptıklarını işlerde yamalak da olsa) karşılaşmalarına çıkan en büyük sorunun ne olduğunu hiç düşündünüz mü? Bu problem “verimli olamama”. Verimli olamama doğrudan kişisel özelliklere bağlı bir problemdir. Ancak yapılan işin niteliğine gönderme yapar. Daha açık bir ifadeyle “Çok çalışıyorum; ama bir türlü başarısız olamıyorum.” diyen bir öğrencinin yaşadığı sorun aslında verimli çalışmama değildir. Peki verimlilik probleminin ortaya çıkmasını sağlayan faktörler nelerdir? Eğer sizde verimlilik probleminizin olduğunu düşünüyorsanız, bunun sebebi aşağıdakilerden bir ya da daha fazlası olabilir: Bunlar:

a. Hedefleri açık ve net olarak belirlememek:

Eğer hedefinizi açık ve net olarak belirlemediyseniz hangi işleri daha önce yapmanız gerektiğini ve bunları nasıl organize etmeniz gerektiğini bilemezsiniz.

b. Yapılacak işleri önem ve aciliyet sırasına göre düzenlememek:

Üniversiteye hazırlanan bir öğrenci olarak hangisi sizin için daha önemli: Arkadaşlarla sohbet etmek mi, TV’de sevdiğiniz programı seyretmek mi yoksa ders çalışmak mı?

Öncelikli olanın hangisi olduğuna karar vermelisiniz. Aksi takdirde başarısız olmak için yapma(ma)nız gerekenlerin bir listesini çıkartmanız size herhangi bir fayda sağlamayacaktır. Doğal olarak da size daha kolay ve eğlenceli gelen şeyleri tercih etme ihtimaliniz daha yüksek olacaktır.

c. Günlük, haftalık ve aylık bir program yapmadan çalışmak:

Bir plan yapılmadan başlanılan her iş verimlilik sorunuyla yüz yüze gelmeye mahkumdur.

d. Çalışmayı kesintiye uğratmak ve ertelemek:

Bir plan yaptığınız. Ancak yapılan plana uymuyor ve başka şeylerle ilgileniyorsanız dönüp aranızda bıraktığınız şeylere bir bakın.

e. Bilgi ve anlayış düzeyine uygun olmayan kaynaklardan çalışmak:

Verimsizliğe neden olan faktörlerden biri de eğitim hayatı boyunca edinilen bilgi ve anlayış durumuna uygun bir noktadan (kolay ya da orta derece zorlukta bir çözümlü soru bankası, yaprak test, dergi v.b.), yani anlaşılması ve çözülmesi daha kolay kaynaklardan çalışmamaktır. Bu nokta ne ümitsizliğe ve yığılıya düşürebilecek derecede zor ne de ilgi ve merakı söndürecek kadar kolay değildir. Bu durumu bir örnek vererek açıklayalım: Araba kullanmayı öğrenmek istiyorsanız yapacağınız ilk şey belki de bir sürücü kursuna yazılmak ve ilk önce arabanın teknik yapısı ile ilgili bilgi edinmek, sonra da belirli aralıklarla araba kullanmayı öğrenmek için bir araçta ya da yol da denemeler yapmak olacaktır. Direksiyon başına geçtikten sonra arabanızın vahşi bir at gibi sizi üstünden atmak istediğini düşünebilirsiniz. Bu durum, eğer araba kullanmayı yeni öğreniyorsanız ve örneğin bunu ilk defa İstanbul’de bir trafik caddelerinden birinde yapıyorsanız, sizde hayal kırıklığı ve ümitsizlik uyandıracaktır. Hâlbuki yapılması gereken şey trafik kuralları hakkında hazırlanmadan çıkmak değil belirli bir zaman dilimini sakın ya da boş yollarda deneme sürüşleri yaparak geçirmek olacaktır. Böylelikle araba kullanmanın zevkini de duyacaksınız.

Böylelikle araba kullanmanın zevkini de duyacaksınız.

Şimdi de yaptıkları işlerde başarılı olan insanların özelliklerini inceleyelim.

Başarıya Giden Yol: Amaç Belirleme, Plan Yapma, Alınan Kararları Hayata Geçirme

Başarı çalışmamayı, öğrenmeyi ve öğrendiklerini kullanmayı kolaylaştırarak çalışmaya verimini artıran kısa ve uzun vadeli amaçları belirleyen amaç ya da amaçlara ulaşmak için bir plan yapmak ve alınan kararları hayata geçirmekle birlikte gelmektedir.

Bunun anlamı ise “etkili ve verimli çalışma”dır. Günümüzde artık “çok çalışmak” uygun bir ifade değildir. Başarılı olmak için gerekli olan şey, belirlenen hedefe belirlenen zaman dilimi içerisinde ulaşmanın yol ve yöntemleri bilmektir. Bu da “etkili ve verimli çalışma”yı bilmekle mümkündür.

Şimdi bunların başarı üzerindeki etkilerini inceleyelim.

A- Amaç belirleme:

Bir futbol oyununun maç başladıktan sonra sahanın bir köşesinden diğerine amaçsız bir şekilde kopma-sının kendisine ve faydasının olacağı nasıl düşünülemezse hedeflerini açık ve net bir şekilde belirlememiş bir öğrencinin de kendisine ve çevresine olacağı düşünmek sadıllık olur. Bu yüzden bir işe başlarken kendinize bir amaç koymalı ve bu amacı gerçekleştirmek için harekete geçmelisiniz. Ama öncelikle amaç belirlerken kendinize sormanız gereken birtakım soruların olduğunu da unutmalısınız.

Şimdi de amaçlarınızın belirlerken kendinize sormanız gereken soruların neler olduğunu gözden geçirelim.

1. Amaçlarımı açık ve net bir şekilde belirledim mi?

Amaç, bir kişinin belirli bir zaman dilimi içerisinde ulaşmak istediği noktayı açık ve net bir şekilde belirle-iş olmasıdır. Belirsiz ya da net olarak belirlenmemiş hedefler kişilerde rahatlık meydana getirirler ve motive edici özellikleri de yoktur. Bu yüzden kısa ve uzun vadedeki hedeflerinizi net olarak belirlemelisiniz.

Amaçını açık ve net bir şekilde belirlememiş bir kişi gideceği limanı bilmeyen bir gemiye benzer. Böylesi bir geminin rotası belirsiz olmadığı için rüzgar hangi yönden eserse gemi o tarafa gitmeye adeta mahkumdur.

2. Kazanmayı hedeflediğim bölüm hangisi?

Hangi bölümü neden kazanmak istiyorum? sorusuna cevap verebilmelisiniz. Eğer “Puanım bir gelsin de ona göre tercih yaparım.” diyorsanız hedefinizi açık ve net olarak belirlememişsiniz demektir. Buysa hangi mesleği severek ve mutlu bir şekilde yapacağınızı düşünmediğiniz anlamına gelir.

3. Hedeflerimi belirlerken beceri ve yeteneklerimi gözden geçirdim mi?

Başarılı insanların özelliklerinden biri de ilgi, beceri ve yeteneklerini geliştirmek için yeterli kapasiteye sahip olup olmadıklarını bilmeleridir. Bu yüzden siz de ilgi ve yeteneklerinizi iyi değerlendirilmeli ve yapmaktan mutlu olmayacağınız bir alanı kendinize hedef olarak seçmemelisiniz. Zira insan kendini yeterli gör-düğü alanda mutlu ve başarılı hissedebilir.

4. Belirlediğim hedefleri gerçekleştirebileceğime inanıyorum muyum?

Bir işi başarabilmenin temel kollarından biri, hedefe ulaşmak için gereken çalışmamayı zamana yaymaktır. Böylece belirlenen hedef adım adım yaklaştıkça başarmaya olan inanç da artacaktır. Başarmaya olan inancın en önemli kaynağı ise, elde edilmiş başarıları başarılar bireylerdeki özgüveni ve saygıyı artırır. Özgüven ve kendine saygı da başarıyı beraberinde getirir.

5. Amaçlarımı belirlerken yeterince gerçekçi miyim?

Hedefler belirlenirken gerçekçi olunmalıdır. Bireylerin bilgi ve kapasitelerini aşan amaçlar, bir kişinin kendi vücut ölçülerine uyma bir elbise giymesi gibidir. Elbiseniz ne çok bol ne de çok dar olmalıdır. Ulaşılamayacak bir hedef, kişinin kendine olan güvenini kaybetmesine de neden olabilmektedir.

6. Belirlediğim hedefler motive edici bir özelliğe sahip mi?

Belirlediğiniz hedeflerin motive edici olması, ulaşılabilir olup olmamalarına bağlıdır. Ulaşılabilir bir hedef, çalışmaya azmini artırma ataletine (isteksizlik, hareketsizlik) kapılmayı engeller.

7. Hedeflerime ulaşmak için gereken istek, gayret ve kararlılığı gösterebilir miyim?

Başarılı insanların en önemli özelliklerinden biri de hedeflerine ulaşmak için gereken istek, gayret ve kararlılığı gösterebilmeleridir. Ancak bu sanıldığının kadar basit değildir. Bunları sağlayabilmek için ne yapılması gerektiğini biraz daha detaylı inceleyelim. Çünkü yukarıda anlatılanlara doğrudan bağlıdır.

Ystemelisiniz, Gayret Etmelisiniz, Kararlı Olmalısınız!

Öğrenilecek konuya ya da derse yöneltilen dikkat, çalışmaya isteğinin bir sonucudur. Böyle bir istek olmazsa öğrenmek geçmek bilmeyen saatlere dönüp can sıkıcı bir etkinlik haline alır. Öğrenmek kendinize güven duymanızı, kişiliğinizin güçlenmesini sağlar üzerine edildiğiniz işe hakim olma duygusu verir.

Bu yüzden başarılı olmak için öncelikle başarılı olmayı samimi bir şekilde istemeli ve bunun için de eliniz-den gelen gayreti göstermelisiniz. “Çimden çalışmaya isteği geliyor da ben mi çalışmıyorum.” türünden sözler ne isteğin ne de bu isteğin uygulanmıyıp bir gayretin olmadığının gösteren bahanelerden başka bir şey değildir. Bu cümleyi lise “de okuyan bir öğrenci etmişti. Siz de yakınınızdaki birçok öğrencinin bu cümleyi benzeri şekillerde kullandığını duymuşsunuzdur. Kim bilir belki siz de öğrencilerden birisinizdir!

Ders çalışmak bir istek ve ilhamın dıyardan bize pompalanmasıyla meydana gelmezler. İsteğin gelmesini de gelmemesini de sağlayacak olanlar bizlerizdir.

Yanılığın şurada:

Başarı için isteğin olması gerektiği konusunda hemfikiriz. Ancak pekil “deki gibi düpünen bir öğrencinin başarıyı yakalamaya derece zordur. Çünkü bu öğrencinin düpünme biçimi şöyledir:

Önce ders çalışmaya isteği gelmelidir (I). Sonra ders çalışmaya başlayabilirim diye düpünür (II). Sonuçta da başarılı olurum (III). Burada bizi başarıya götüren ana faktör istektir. Oysaki istek, ders çalışmanın duygu yönü-dür. Duygular ise akıl tarafından yönlendirilmeye ihtiyaç duyarlar. Aksi bir durum ise başarısızlığı beraberinde getirir.

Oysaki akılcı düpünen öğrencinin izlediği yol şudur. Başarılı olmak için öncelikle ders çalışmaya başlamak (I) gereklidir. Ardından sonuç olarak da çalışmaya isteği (III) meydana gelir.

Bir ders ya da konunun üzerine istekle edilmediğimizde o konuda çý-kan soruları çözmekte zorlanırsınız. Sonuç olarak da o derse çalışmak bir işkence haline alır. “Sevmediğim” türünden ifadeler daha baktan o derse gereken ilgiyi göstermeyi bir sonucudur. O konulara karşı ilgi duymayabilirsiniz; ancak başarının kriteri sevdiğiniz ya da ilgi duyduğunuz bir derste başarılı olmanın yanında ilgi duymadığınız bir derste de aynı sonucu almaktır.

Güney Afrikalı bir roman yazarı olan John Maxwell bunu çok güzel bir şekilde şu sözleriyle ifade etmektedir: “Başarı, sevdiğiniz işleri ne kadar severek yaptığınızla değil, sevmediğiniz işleri nasıl bir biçimde yaptığınızla bağlıdır.” İnsan birçok işin üstesinden aklını kullanarak gelir. Aklın enerjisi ise istekten gelir. Bunu şöyle bir benzetmeyle açıklayabiliriz. Model bir arabanın olduğunu, ancak arabanın deposunda benzinin olmadığını düpünün. Bu arabayla isteğiniz yere gidebilir misiniz? Maalesef ki hayır. Tıpkı bunun gibi, yola çıkarken zihninizi tam anlamıyla kullanabilmeniz için, aklınızın ihtiyaç duyduğu yakıtı koymayı unutmamalısınız. Bazen de yolda kalmamak için aklınızın ihtiyacı olan isteği sağlayabilir; ancak bu isteği baltalayacak, zayıf düpürecek olaylarla (sınavdan düşük puan alma, sorulan soruları çözmekte zorlanma v.b) ya da insanlarla karşılaşmaya gelebilirsiniz.

Maalesef ki olumsuz tutum ve davranışlarıyla desteklemekten ziyade köstekleyen insanlar çoktur. Öyleki milletçe bu özelliğimiz fýkralara bile konu olmuştur.

Acemi bir zebani “staj” yapmak için, cehenneme gider. Orada pek çok kapağı kapalı kazan bulunmaktadır.

Sadece bir kazanın kapağı açıktır. Acemi zebani, tecrübeli zebaniye sorar: “Şuradaki kazanın kapağı neden açık?” Tecrübeli zebani cevap verir: “O kazanda Türkler var. Kazanın kapağını kapatmaya gerek yok. Zaten biri kazanın düpünü çýkmak isterse, diğerleri onu ağı çekiyor!”

Bu yüzden üniversite sınavına hazırlık sürecinde yapmanız gereken şey, kulaklarınızın kapatma ve sadece önünüze bakmak Aslında O Sağırmış...

Bir gün kurbağalar arasında bir yarış düzenlenmiş. Hedef, çok yüksek bir kulenin tepesine çıkmaktır. Bir sürü kurbağa da arı seyretmek için toplanmış. Ve yarış başlamış. Gerçekte seyirciler arasından hiçbiri yarışmacıların kulenin tepesine çıkabileceğine inanmıyormuş.

Sadece şu sesler duyulabiliyormuş:

“Zavallılar! Hiçbir zaman başaramayacaklar!” Yarışmaya başlayan kurbağalar kulenin tepesine ulaşamayınca tek tek yarışa bırakmaya başlamışlar. İçlerinden sadece bir tanesi inatla ve yılmadan kuleye tırmanmaya çalışmıyormuş.

Seyirciler bağırıyorlarmış: “Zavallılar! Hiçbir zaman başaramayacaklar!” Sonunda, bir tanesi hariç, diğer kurbağaların hepsinin ümitleri kırılmış ve bırakılmışlar. Ama kalan son kurbağa büyük bir gayret ile mücadele ederek kulenin tepesine çıkmıştır.

Diğerleri hayret içinde bu işi nasıl başardığını öğrenmek istemişler. Bir kurbağa ona yaklaşmış ve sormuş bu işi nasıl başardığını farkına varmışlar ki... Kuleye çıkan kurbağa sağırmış!

B- Belirlenen amaca ulaşmak için plan yapmak:

Her birey toplum içerisinde bir statüye sahiptir. Bu, bazen bir doktor, bazen bir mühendis, bazen bir anne-baba bazen de bir öğrencidir. Belirli bir statüye sahip bir kişinin de statüsüne özgü olan ve yerine getirmesi gereken birtakım görevleri vardır. Öğrenci “öğrenci” niteliğini hak edecek şekilde öğrencilik görevlerini yerine getirmesi gereklidir. Nasıl ki mesleğini ciddiye alan ve hastalarının sağlığından sorumlu olan bir doktorun görev yerine aklına estiği saatlerde gitme lüksü yoksa “Öğrenci Statüsü Sınavı”nda başarılı olmak isteyen bir “öğrenci”nin de işi başa bırakmamak için programlı ve disiplinli çalışması gerekir.

başka bir alternatif yoktur.

Birilerinin size defalarca "Başarılı olmak için programlı ve disiplinli çalışmalısınız." dediğini duymuş olabilirsiniz. Fakat bunu söylerken neyi kastettiğini hiç düşündünüz mü? Bunun anlamı budur: Öğrenmek belirlenmiş hedeflerin gerçekleştirilmesini istekle başlar; ancak bununla son bulmaz. "Öğrenci Seçme Sınavı"nda istediğiniz üniversiteyi ve/veya bölümü kazanmak için aldığınız karar, davranışlarınızla göstermeniz gerekir. İstek ve gayretle bir süre çalışabilirsiniz; ancak başarı hedefine ulaşana kadar devam ettirme iradesi göstermesidir.

Kısacası kişinin başarmak için yaptığı ve disiplin içinde uyguladığı çalışma programı, ders çalışmanın irade yönüdür. Sınavı alamayan bir öğrenci hayal kırıklığına uğrayacak, bu da ders çalışmaktan soğuması ve çalışma programına uymamasını getirebilecektir.

Yıpte başarılı olmanın temel niteliklerinden biri de budur. Başka bir ifadeyle zamanı iyi bir şekilde kullanabilme, yani programlı disiplinli bir şekilde çalışmama alışkanlığı haline getirebilmiş olmak. Böylelikle önemli işleri önemsiz işlerden ayırma ve zamanı verimli kullanabilme de mümkün olacaktır.

Yradenin Gücü...

Birkaç yıl önce Elkhart Kansas'da, iki kardeş bir okulda çalışıyorlardı. Her sabah sınavtaki sobayı yakmak onların görevi. Soğuk bir günün sabahı, kardeşler sobayı temizlediler ve odunları doldurdular. Birisi, bir pipi gazı odunların üstüne döktü ve ateş. Öyle büyük bir patlama oldu ki, eski bina sallandı. Patlama sırasında büyük kardeş öldü, diğerinin de bacakları feci şekilde yanmıştı, pipiye yanıklıkla benzin dolduruldu ortaya çıktı.

Yaralanan çocuğu tedavi eden doktor, çocuğun bacaklarını kesmenin daha iyi olacağını söyledi. Anne ve babası yıkılmıyordu. Zaten oğullarını yitirmişlerdi. Pimdi de diğer oğulları bacaklarını kaybedecekti. Ama inançlarını kaybetmemişlerdi. Doktora kesme işini ertelemesini rica ettiler. Doktor kabul etti. Çocuklarının bacaklarının iyileşmesi için dua ediyorlar ve her gün doktordan kesmeyi bir gün daha ertelemesini istiyorlardı. Bu iki ay sürdü. Doktorla her gün tartışıyorlardı. Bu arada da çocuklarını her gün tekrar yürüyeceğine inanıyorlardı. Çocuğun bacakları kesilmedi ama sargılar açıldığında, sağ bacağının diğerinden altı santim daha kısa ortaya çıktı. Sol ayağındaki parmaklar da nerede ise yoktu. Ama oğlan yinede kararlıydı. Ayağları içinde kıvrınmasına rağmen, egzersiz yaptı ve nihayet bir-iki adım atmaya başladı. Bu genç adam, daha sonra koltuk değneklerinden de kurtuldu ve yürümeye başladı. Derken koşmaya da başladı.

Bu genç adam koşturdu, koşturdu ve koşturdu. Nerede ise kesilmek üzere olan bacaklar ona bir dünya rekoru bile kazandırdı. Bu genç adam Glenn Cunningham'dır. "Dünyanın En Hızlı İnsanı" olarak tanınan genç Madison Square Garden'da yüzyılın sporcusu ünvanı da verildi.

Etkili bir planın özellikleri şunlardır:

Bir plan yapılması ve zamanın bu plana göre düzenlenmesi, yangınla savaşmaktan ziyade, yangın sebeplerini ortadan kaldırmaya benzer. Peki bu yangının ortaya çıkmasının sebepleri nasıl ortadan kaldırılabilir.

a- Plan birçok adımdan oluşmalıdır:

Hazırlayacağınız çalışma planında yapacağınız işleri açıkça tanımlayın. Yapılacak her bir işi küçük adımlara bölün. Konu konuların tekrarının, dinlenmenin, yemek yemenin, uyumanın v.b hangi zaman aralığında ve ne kadar bir sürede yapılacağı gibi.

b- Zaman sınırlaması olmalıdır:

Yapılacaklarla ilgili bir zaman sınırlaması koymayı unutmayın. Bu bir konuya ya da bir etkinliğe ne kadar zaman ayıracağınızı zaman başlayıp ne zaman bitirmeniz gerektiğine karar vermeniz anlamına gelir. Örneğin "Ders çalışmaya saat kaçta başlayıp ve çalışmaya saat kaçta bitirmeliyim (16.00 - 22.00 arası mı)?" "Hangi derse ne kadar zaman (sayısal alanı tercih yapacak bir öğrencinin Türkçe dersine 45 dakika mı, 1 saat mi yoksa 2 saat mi zaman ayıracağı gibi) ayırmalıyım?" türünden sorulara cevaplamalısınız.

Zaman sınırlaması, planların etkililiği için önemlidir. Zira zaman sınırlaması olmayan planlardaki adımların gerçekleştirilmesi zaman geçtikçe azalır.

c- Yapılacakları önem sırasına koymak:

Yapılacakların önem sırasına konulması önemlidir. Ders çalışma, arkadaşlarla sohbet, TV izleme, müzik dinleme, uyuma, yemek yeme, bilgisayarda oyun oynama v.b. Bunların hangilerinin plana yerleştirileceği bir tarafa hangilerinin daha acil ve önemli olduğuna da karar vermek gereklidir. Öncelik sırasına koyma, örneğin ders çalışma programına da uygulanmalıdır. ÖSS sınavı puan değeri diğerlerinden fazla olan bir derse ayrılacak zaman ile değeri daha az olan bir derse ayrılacak zaman ya da öğrencinin çıkan soruları yapmakta zorlandığı bir derse ayırdığı zaman ile daha kolay yaptığı başka bir derse ayırdığı zamanın aynı olmayacaktır.

Öncelikleri belirleme tekniği: Pareto İlkesi (80/20 Kuralı)

Yapamadaki önceliklerinizi belirlemeniz için kullanacağınız tekniklerden birisi de 80/20 kuralı, diğer adıyla "Pareto İlkesi"dir. Eğer siz de önceliklerinizi belirlemede zorlanıyorsanız "Pareto İlkesi"ni kullanabilirsiniz.

80/20 kuralı adını İtalyan bir ekonomist ve sosyolog olan Victor Pareto'dan alır. Pareto, yaptığı araştırmada, ülke topraklarının %80'inin, nüfusun %20'sinin elinde bulunduğunu görmüştür. Bu, nüfusun %20'sinin, ülkenin gelirlerinin %80'ini elinde bulundurduğu anlamına gelmektedir. Araştırmanın bizimle ilgili olan diğer sonucu budur: %80'ini elinde bulunduran %20'lik nüfusun hepsi eğitimli ve tecrübeli insanlardır. Biz bu araştırmadan böyle bir sonuç çıkarabiliriz: Eğer %20'lik aktivite, %80'lik üretim sağlıyorsa; geriye kalan %80'lik aktivite sadece %20'lik üretim sağlayacaktır. Peki bu sonucu önceliklerimizi belirlerken nasıl kullanabiliriz? Yapmanız gereken şey şu: Önceliklerinizi belirlerken %20 kuralını düşünmek. Yani 100 aktivitenin ancak %20'si sizin için önemlidir. Geriye kalan 80 aktivite, ikinci ve üçüncü öncelik sırasına inecektir.

Plan hazırlarken kendinize devamlı şu soruyu sormalısınız: "Hangi aktiviteler %20'lik olmalı?" Hepsini tamam da bunları yapmanın sağlayacağı fayda nedir? diye düşünebilirsiniz. Plan yapmanın faydalarını da genel olarak şöyle sıralayabiliriz:

a. İşlerinizi öncelik sırasına koyarak önemli işlere daha fazla vakit ayırmanızı sağlar.

b. Birden bire ortaya çıkan, planlanmamış olaylara, başka bir deyişle "zaman tuzaklarına" düşmenizi önler.

c.Özgürlük ve kontrol sađlar. Birçok öđrenci zamaný planlamaktan, yapamýna kýsýtlama getireceđi düpüncesi yüzünden adeta k...
Halbuki zamaný düzenlemek kýsýtlayýcý deđildir, aksine özgür-lük verir.

d.Suçluluk duygusuna kapýlmazsýnýz. Hangi etkinliđe ne kadar zaman ayýrmanýz gerektiđini bilmeniz, içinizi rahatlatýr.

C- Alýnan Kararlarý Yapama Geçirmekte Israr Etme:

Yukarıdaki bilgileri kullanarak çok iyi bir program hazýrladıđýnýzý, ancak uygulamadıđýnýzý düpünün. Bařarıya ulařmanýz m...
Elbeteki deđildir. Komik bir söz vardı: “Oturduđu yerden bařarıya ulařan tek canlý tavuktur.” Bu söz hare-kete
geçmeye, eylemde bulunmanýn önemine vurgu yapan bir sözdür.

Sýkýlmadan ve yorulmadan çalıřmak gerçekten zor bir iřtir. Ancak kimse bařarı merdivenlerinden çýkmanýn kolay olduđunu
söylememiřtir. Zor, ancak üzerinde ýsrar edilmesi gereken bir iř-tir.

Gol atmak için olduđu yerde topun gelmesini bekleyen bir futbolcu gibi üniversite sýnavýnda bařarılý olmak için kořullarýn sizde
yana olacađý günü beklerseniz hayallerinizi bir yıl daha ertelemeniz büyük bir ihtimalle gerekebilir. Ancak bařarılý insanlar için
güçsüz insanların kullanacađý türden bir sözdür. Bu yüzden ne kadar zor olursa olsun hedeflerine ulařmak için büyük bir sabýr v
içinde çalıřýrlar.